

Türkiye'deki Profesyonel ve Amatör Lig Futbolcularının Organik Gıda Tercihlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Fatih EVLİ¹, Osman GIDIK^{2*}, Meltem EVLİ³, Betül GIDIK⁴, Murat KUL⁵

¹Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü. 19000. Çorum. Türkiye.

²Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. 69000. Türkiye.

³Hitit Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü. 19000. Çorum. Türkiye.

⁴Bayburt Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Organik Tarım İşletmeciliği Bölümü. 69000. Türkiye.

⁵Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. Spor Yöneticiliği Bölümü. 69000. Türkiye

¹<https://orcid.org/0000-0001-8783-6932>

²<https://orcid.org/0000-0003-0811-9324>

³<https://orcid.org/0000-0001-5023-3951>

⁴<https://orcid.org/0000-0002-3617-899X>

⁵<https://orcid.org/0000-0001-6391-8079>

*Sorumlu yazar: osmangidik@gmail.com

Araştırma Makalesi

Makale Tarihiçesi:

Geliş tarihi: 21.03.2023

Kabul tarihi:07.09.2023

Online Yayınlanma: 04.12.2023

Anahtar Kelimeler:

Organik
Beslenme
Futbol
Profesyonel
Amatör

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; amatör ve profesyonel liglerde futbol oynayan futbolcuların organik gıda tercihlerinin, medeni durum, oynadığı lig, yaş, spor yaşı, eğitim durumu, oynadığı mevki, gelir düzeyi gibi değişkenler açısından incelemektir. Çalışma, amatör liglerde oynayan 838, profesyonel liglerde oynayan 233, toplamda 1071 futbolcunun katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak; Kişisel Bilgi Formu, futbolcuların organik gıdalara yönelik algı düzeylerini belirlemek için Sarıkaya, (2007), tarafından hazırlanan “organik ürün tüketimini etkileyen faktörler ve tutumlar” ve Leblebici Kacur, (2009), tarafından hazırlanan “Erciyes Üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi akademik ve idari personeli ile iktisadi ve idari bilimler fakültesi işletme bölümünde öğrenim gören gündüz ve ikinci öğretim öğrencilerinin organik ürünleri algılamaları” ölçekleri kullanılmıştır. Çalışmada, T-test, Anova ve Tukey Post Hoc testleri kullanılmıştır. Sonuç olarak katılımcıların medeni durum, yaş, eğitim durumu, lig ve gelir durumu değişkenleri ile organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı, organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı ve organik gıdaya yönelik tutum arasında ($p<0,05$) düzeyinde anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan futbolcuların organik gıda bilgi düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılık göstermekle birlikte organik gıdaları sağlıklı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Investigation of the Organic Food Preferences of Professional and Amateur League Football Players in Turkey in Terms of Various Variables

Research Article

Article History:

Received: 21.03.2023

Accepted: 07.09.2023

Published online: 04.12.2023

Keywords:

Organic
Nutrition
Football
Professional
Amateur

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the organic food preferences of football players playing in amateur and professional leagues in terms of variables such as marital status, league played, age, sports age, educational status, position played, income level. The study was conducted with the participation of 838 football players playing in amateur leagues, 233 playing in professional leagues and a total of 1071 football players. As a data collection tool in the study; The Personal Information Form, “Factors and attitudes affecting organic product consumption” prepared by Sarıkaya, (2007) and “Perceptions of organic

products by academic and administrative staff of the faculty of economics and administrative sciences of Erciyes University and daytime and secondary students studying at the department of business of the faculty of economics and administrative sciences” scales prepared by Leblebici Kacur, (2009) were used to determine the perception levels of football players towards organic foods. In the study, T-test, Anova and Tukey Post Hoc tests were used. As a result, it was found that there were significant differences at the level of marital status, age, educational status, league and income status variables of the participants, as well as the perception of awareness level of organic food, Decency perception towards organic food and attitude towards organic food ($p<0.05$). Although the organic food knowledge levels of the football players participating in the study differ according to some variables, it was concluded that they found organic foods healthy.

To Cite: Evli F., Gıdık O., Evli M., Gıdık B., Kul M. Türkiye’deki Profesyonel ve Amatör Lig Futbolcularının Organik Gıda Tercihlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2023; 6(3): 2361-2377.

1. Giriş

Üretimin en başından itibaren tüm aşamalarında sağlığa zararlı hiçbir uygulamanın yapılmadığı ve organik olarak sertifikalandırılan gıdalar, organik gıda olarak tanımlanmaktadır. Organik gıdalar çok eski zamanlardan beri kullanılmaktadır. Yeşil devrim olarak adlandırılan ve yüksek verim sağlamak amacıyla bilinçsizce ve yoğun olarak kullanılan kimyasal maddeler verimli topraklara zarar vererek, tarım ürünlerini ve bunlarla beslenen kişileri olumsuz etkilemiştir. Kontrolsüzce kullanılan zirai ilaçların olumsuz etkilerinin belirlenmesi, organik üretim yöntemlerinin tercih edilmesini ve her geçen gün değer kazanmasını sağlamıştır (Çetiner, 2013). Organik yöntemler ile üretilen ürünler arasında ilk sıralarda gıda maddeleri gelmektedir. Bu konuda yapılan bilgilendirmeler olumlu etkiler göstererek kişileri organik ürünler tüketmeye yönlendirmektedir.

Organik gıdalar son zamanlarda toplumun birçok kesimi tarafından tercih edilmektedir. Sağlıklı beslenme konusunda ilk tercih organik ürünler olmaktadır. Genellikle organik gıda tüketicilerinin sağlık konusunda bilgi sahibi olan kişiler olduğu ve bu kişilerin aynı zamanda çevre dostu yöntemler nedeni ile organik gıdaları tercih ettiği (Schifferstein ve Oude Ophuis, 1998), söylene de asıl tercih sebebinin sağlıklı kalma isteği olduğu bilinmektedir (Grankvist ve Biel, 2001; Lockie ve ark., 2002; Chen, 2009). Bunların yanı sıra organik gıda tüketicilerinin yaşam standartları, eğitim düzeyleri, aylık gelirleri ve meslekleri ile organik gıda tercihleri arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır (Hughner ve ark., 2007). İnsan sağlığını olumlu ya da olumsuz etkileyen faktörlerin arasında en önemlisi beslenmedir. Başarılı olmak isteyen sporcular için, beslenme şekli ve tercihlerinin çok önemli olduğu bilinmektedir. Sporcuların genetik özellikleri, antrenman düzenleri ve mental durumlarının başarıya katkı sağlamasının yanı sıra doğru ve sağlıklı beslenme seçeneklerinin de katkısı göz ardı edilemez (Şakar, 2009).

Spor dalları arasında en çok bilinen ve ilk akla gelen futboldur. Çok fazla kişiyi sporcu olarak bünyesinde bulundurması ve bundan daha fazlasını da izleyici olarak bu spor dalının içine alması futbolun önemini artırmaktadır (İnal, 2004). Futbol çok geniş sporcu kitlesine hitap etmekle birlikte amatör ve profesyonel olmak üzere iki temel gruba ayrılmaktadır. Bu gruplara bağlı olarak alt ligler

oluşmakta ve belirli takımlar bu liglerde mücadele etmektedir. Aynı liglerde yer alan takımlar sosyo-ekonomik ve fiziki özellikleri bakımından birbirlerine yakın olanaklara sahip iken; farklı liglerde mücadele eden takımlar için bu benzerlik söz konusu olmayabilir.

Futbolcuların beslenme alışkanlıklarını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Antrenör, yaş, eğitim durumu ve günlük öğün sayısı bunların arasında sayılabilir. Sporcuların beslenme alışkanlıklarının performanslarında önemli rol oynadığı ve alınan vitamin desteğinin çok etkili olmadığı belirlenmiştir. Doğru beslenme alışkanlıklarının iyi bir antrenman kadar önemli olduğu bilinmektedir (Thomas, 1988; Parker, 1991; Devlin ve ark., 2017).

Sporcuların performanslarının antrenman durumu, genetik özellikleri ve beslenme şekli ile doğrudan bağlantılı olduğu bilinmektedir (Ogle ve ark., 1995). Kişinin fizyolojik özellikleri, sağlık durumu, çevresel faktörler ve beslenme durumunun performansı etkilediği farklı çalışmalarla belirtilmiştir (Reilly, 1997; Köse ve ark., 2023).

Bu çalışmanın amacı; Türkiye'deki amatör ve profesyonel liglerde oynayan futbolcuların oynadığı lig, medeni durum, eğitim durumu ve yaş gibi özellikleri ile organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı, organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı ve organik gıdaya yönelik tutum arasında anlamlı farkların olup olmadığını belirlemektir.

2. Materyal ve Metot

Araştırma kapsamında, Hitit Üniversitesi tarafından, 2022-169 sayılı ve 2022-17 karar numarası ile Etik Kurul Onayı alınmıştır.

Araştırma, sağlıklı beslenmenin öneminin özellikle spor yapan bireyler tarafından ne şekilde algılandığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmadaki futbolcuların organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı, organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı ve organik gıdaya yönelik tutum ile çeşitli değişkenler açısından anlamlı ilişkilerin olup olmadığını ortaya koymak amaçlanmış ve genel tarama modeli kullanılmıştır. Katılımcılara organik ve güvenilir gıdalar konusunda demografik sorular yöneltilerek bu konudaki bilgi düzeyleri belirlenmiştir.

Araştırmaya 2021-2022 sezonunda aktif olarak amatör liglerde (Bölgesel Amatör, Süper Amatör, 1. Amatör, 2. Amatör) futbol oynayan 838, profesyonel liglerde (Süper Lig, 1. Lig, 2. Lig, 3. Lig) aktif olarak futbol oynayan 233 toplamda 1071 futbolcu dahil edilmiştir. Veri toplama işlemi çevrim içi olarak gerçekleşmiştir. Verilerin toplanması hakkında detaylı bilgi katılımcılara kişisel bilgi formunda verilmiştir. Katılımcılar çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlamışlardır.

Katılımcılara, organik ürün tüketimini etkileyen faktörler ve tutumlar üzerine bir saha çalışması (Sarıkaya, 2007), yeşil pazarlama: (Tirkeş, 2008), Türkiye'de organik gıda ürünlerinin kullanımını artırmaya yönelik stratejiler, (Dahan, 2008), organik gıda sektöründe niş pazarlama stratejileri, (Leblebici Kacur, 2009), Erciyes Üniversitesindeki akademik ve idari personelleri ile iktisadi ve idari bilimler bölümünde öğrenim gören gündüz ve ikinci öğretim öğrencilerinin organik ürünleri algılamaları konusunda yapılan çalışmalardan yararlanılmıştır. Birinci bölüm; turizm işletmeciliğinde,

organik gıdaya yönelik farkındalık düzeylerinin ölçülmesi olup 20 maddeden oluşmaktadır. İkinci bölüm; turizm işletmeciliğinde, organik gıdaya yönelik dezavantaj algısını ölçmeye yarayan ve 6 maddeden meydana gelmektedir. Üçüncü bölüm ise; turizm işletmeciliğinde, organik gıdalara yönelik tutum düzeylerini ölçmek için kullanılan ve 4 maddeden oluşmaktadır. Cronbach's Alpha güvenirlik test sonuçları incelendiğinde; “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ölçeğinin 0,912, “organik gıdalara yönelik dezavantaj algısı” ölçeğinin 0,733 ve “organik gıdalara yönelik tutum” ölçeğinin ise 0,755 düzeylerinde olduğu görülmektedir. Çalışmada kullanılan ölçeklerden bazı sorularda değişiklik yapılarak revize edilmiş şekli ile kullanılmıştır. Kullanılan ölçeklerin 5’li likert tipinde; (1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4) katılıyorum ve (5) kesinlikle katılıyorum şeklinde olduğu bilinmektedir. Katılımcılara internet aracılığı ile uzaktan erişim sağlanmıştır. Ölçekler uygulanmadan önce katılımcılara çalışmanın gönüllülük esasına göre gerçekleştirildiği bilgisi aktarılmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler detaylı olarak incelenmiştir. Normal dağılan verilerin analizlerinde, iki bağımsız değişken arasındaki farklılığı tespit amacı ile T-Test analizi uygulanmıştır. İki den fazla bağımsız değişkenin aralarında farklılıkları belirlemek için Anova testi ve farklılıkların hangi gruplarda olduğunu tespit etmek için ise Tukey testi yapılarak istatistiksel olarak sonuca ulaşılmıştır. Çalışmada ortaya çıkan farklılıkların $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı kabul edildiği görülmektedir.

3. Bulgular ve Tartışma

Tablo 1’i incelediğimizde; Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı değerlerinde, ölçeğin genel güvenirliğinin 0,807 ile yüksek güvenirlikte, organik gıdaların farkındalık düzeyi algısının 0,762 ile oldukça güvenilir, organik gıdaya yönelik dezavantaj algısının 0,840 ile yüksek güvenirlikte, organik gıdaya yönelik tutumunun 0,818 ile yüksek güvenirlikte olduğu görülmüştür. Elde edilen bu değerler, çalışmada kullanılan ölçeğin yüksek güvenirlik seviyesinde olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Cronbach's Alpha güvenirlik test sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Cronbach's Alpha Katsayısı	Soru Sayısı
Organik Gıdaların Farkındalık Düzeyi Algısı	0,762	14
Organik Gıdaya Yönelik Dezavantaj Algısı	0,840	6
Organik Gıdaya Yönelik Tutum	0,818	4
Ölçeğin Genel Güvenirliği	0,807	24

Tablo 2’de katılımcıların; çalışmada kullanılan “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı”, “organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ve “organik gıdaya yönelik tutum” ölçekleri ile medeni durum değişkeninin T-testi analiz sonuçlarında; evli ve bekar olan futbolcular arasında anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Tablo 2. Medeni durum değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Medeni Durum							
Ölçek	Medeni Durum	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Evli	548	4,161	0,292	924,040	4,608	0,000*
	Bekar	523	4,068	0,422			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Evli	548	1,816	0,586	996,611	-2,777	0,005*
	Bekar	523	1,929	0,736			
Organik gıdaya yönelik tutum	Evli	548	4,680	0,425	896,736	5,989	0,000*
	Bekar	523	4,478	0,646			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 3'te katılımcıların; çalışmada kullanılan "organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı", "organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı" ve "organik gıdaya yönelik tutum" ölçekleri ile kronik hastalıklarının olup olmaması durumuna göre yapılan T-testi analiz sonuçlarında anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 3. Kronik hastalık durum değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Kronik Bir Hastalığınız Var mı?							
Ölçek	Hastalık	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Var	14	3,862	0,528	1069,000	-2,573	0,010*
	Yok	1057	4,114	0,361			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Var	14	2,892	0,726	13,281	5,297	0,000*
	Yok	1057	1,858	0,654			
Organik gıdaya yönelik tutum	Var	14	3,750	1,286	13,058	-2,449	0,029*
	Yok	1057	4,592	0,529			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 4'te katılımcıların; çalışmada kullanılan "organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı", "organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı" ve "organik gıdaya yönelik tutum" ölçekleri ile futbolcuların organik ürünler hakkında bilgi sahibi olup olmaması değişkeninin T-testi analiz sonuçlarında; anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 4. Organik ürünler bilgi düzeyi değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Organik Ürünler Hakkında Bilgi Sahibi misiniz?							
Ölçek	Bilgi	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Evet	961	4,148	0,333	122,300	7,910	0,000*
	Hayır	110	3,788	0,462			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Evet	961	1,802	0,628	131,214	-9,876	0,000*
	Hayır	110	2,474	0,680			
Organik gıdaya yönelik tutum	Evet	961	4,634	0,516	125,278	7,981	0,000*
	Hayır	110	4,122	0,649			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 5’te futbolcuların; çalışmada kullanılan “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı”, “organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ve “organik gıdaya yönelik tutum” ölçekleri ile organik ürünleri sağlıklı bulup bulmadıkları değişkeninin T-testi analiz sonuçlarında; anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 5. Organik ürünleri sağlıklı bulma değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Organik Ürünleri Sağlıklı Bulma Durumu							
Ölçek	Sağlık	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Evet	1057	4,119	0,349	13,068	3,145	0,008*
	Hayır	14	3,459	0,784			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Evet	1057	1,856	0,652	1069,000	-6,501	0,000*
	Hayır	14	3,000	0,753			
Organik gıdaya yönelik tutum	Evet	1057	4,598	0,533	1069,000	9,018	0,000*
	Hayır	14	3,303	0,529			

* $p<0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 6’da katılımcıların; çalışmada kullanılan “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı”, “organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ve “organik gıdaya yönelik tutum” ölçekleri ile organik ürünlerin çevre dostu olmaları değişkeninin T-testi analiz sonuçlarında; anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 6. Organik ürünlerin çevre dostu olma değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Organik Ürünlerin Çevre Dostu Olma Durumu							
Ölçek	Çevre Dostu	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Evet	1029	4,129	0,341	42,141	5,072	0,000*
	Hayır	42	3,666	0,587			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Evet	1029	1,840	0,651	1069,000	-7,740	0,000*
	Hayır	42	2,630	0,572			
Organik gıdaya yönelik tutum	Evet	1029	4,620	0,511	42,906	9,367	0,000*
	Hayır	42	3,625	0,681			

* $p<0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 7’de katılımcıların; çalışmada kullanılan “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile organik ürünlerin çevre dostu olmaları değişkeninin T-testi analiz sonuçlarında; anlamlı farklılıkların olmadığı belirlenmiştir ($p<0,05$). “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ve “organik gıdaya yönelik tutum” ölçeklerinde anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 7. Organik gıdaları besleyici bulma değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Organik Ürünleri Daha Besleyici Bulma Durumu							
Ölçek	Besleyici	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Evet	1054	4,116	0,356	16,139	1,829	0,086
	Hayır	17	3,810	0,686			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Evet	1054	1,856	0,655	1069,000	-6,165	0,000*
	Hayır	17	2,843	0,566			
Organik gıdaya yönelik tutum	Evet	1054	4,593	0,538	16,182	3,431	0,003*
	Hayır	17	3,838	0,905			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 8’de futbolcuların; çalışmada kullanılan “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı”, “organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ve “organik gıdaya yönelik tutum” ölçekleri ile organik ürünlerin güvenilir olmaları değişkeninin T-testi analiz sonuçlarında; anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 8. Organik gıdaların güvenilir olma değişkenine göre yapılan, T-Test analiz sonuçları

Organik Ürünlerin Güvenilir Olma Durumu							
Ölçek	Güvenilir	n	x	ss	sd	t	p
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Evet	1058	4,117	0,359	1069,000	4,978	0,000*
	Hayır	13	3,615	0,476			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Evet	1058	1,860	0,659	1069,000	-5,158	0,000*
	Hayır	13	2,807	0,485			
Organik gıdaya yönelik tutum	Evet	1058	4,594	0,539	1069,000	6,854	0,000*
	Hayır	13	3,557	0,722			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 9’da “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile yaş değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise; 16-20 yaş, 26-30 yaş ve 31-35 yaşları arasında aynı zamanda; 21-25 yaş, 26-30 yaş ve 31-35 yaşları arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ile yaş değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise; 16-20 yaş, 21-25 yaş, 26-30 yaş ve 31-35 yaşlar arasında aynı zamanda; 26-30 yaş, 21-25 yaş, 31-35 yaş ve 36 üstü yaşlarda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Organik gıdaya yönelik tutumun”, yaş değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise; 16-20 yaş, 21-25 yaş, 26-30 yaş, 31-35 yaş ve 36 üstü yaşlarda aynı zamanda; 26-30 yaş, 21-25 yaş, 31-35 yaş ve 36 yaş ve üstü yaşlarda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9. Katılımcı yaş değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Ölçek	Yaş	Yaş			f	p	Tukey
		n	x	ss			
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	16-20 Yaş ^a	193	3,997	0,449	13,102	0,000*	a>c, d b>c, d
	21-25 Yaş ^b	267	4,048	0,349			
	26-30 Yaş ^c	381	4,187	0,314			
	31-35 Yaş ^d	148	4,187	0,366			
	36 Yaş ve Üstü ^e	82	4,090	0,304			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	16-20 Yaş ^a	193	2,094	0,802	14,707	0,000*	a>b, c, d b>c, d, e
	21-25 Yaş ^b	267	1,843	0,630			
	26-30 Yaş ^c	381	1,730	0,605			
	31-35 Yaş ^d	148	1,834	0,659			
	36 Yaş ve Üstü ^e	82	2,166	0,461			
Organik gıdaya yönelik tutum	16-20 Yaş ^a	193	4,330	0,761	20,715	0,000*	a>b, c, d, e b>c, d, e
	21-25 Yaş ^b	267	4,559	0,523			
	26-30 Yaş ^c	381	4,750	0,384			
	31-35 Yaş ^d	148	4,530	0,567			
	36 Yaş ve Üstü ^e	82	4,554	0,453			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 10’da “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile eğitim durumu değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise; ortaokul ile lise arasına aynı zamanda ortaokul, ön lisans ve lisans arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ile eğitim durumu değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise; ilkokul ile ortaokul arasında, ortaokul, ön lisans ve lisans arasında aynı zamanda ön lisans ve lisans arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Organik gıdaya yönelik tutumun”, eğitim durumu değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında ise; ortaokul ile lisans arasında, lise, ön lisans ve lisans arasında aynı zamanda ön lisans ve lisans arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10. Katılımcıların eğitim değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Ölçek	Eğitim Durumu			f	p	Tukey	
	Eğitim	n	x				ss
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	İlkokul ^a	8	4,160	0,063	8,859	0,000*	b>e c>d, e
	Ortaokul ^b	50	3,964	0,432			
	Lise ^c	331	4,029	0,410			
	Ön Lisans ^d	268	4,120	0,289			
	Lisans ^e	400	4,186	0,338			
	Lisansüstü ^f	14	4,204	0,565			

Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	İlkokul ^a	8	1,437	0,470	7,363	0,000*	a>b b>d, e c>d, e
	Ortaokul ^b	50	2,213	0,531			
	Lise ^c	331	1,980	0,731			
	Ön Lisans ^d	268	1,790	0,573			
	Lisans ^e	400	1,795	0,662			
	Lisansüstü ^f	14	2,059	0,537			
Organik gıdaya yönelik tutum	İlkokul ^a	8	4,625	0,582	10,274	0,000*	b>e c>d, e d>e
	Ortaokul ^b	50	4,430	0,413			
	Lise ^c	331	4,441	0,672			
	Ön Lisans ^d	268	4,579	0,439			
	Lisans ^e	400	4,718	0,498			
	Lisansüstü ^f	14	4,571	0,372			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 11’de “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile katılımcıların oynadığı lig değişkeni incelenmiş ve tüm gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte; 1. lig, 3.lig ve süper amatör arasında, 3. lig ile 1. amatör lig arasında, bölgesel amatör ile süper amatör lig arasında, süper amatör lig, 1. amatör lig ve 2. amatör lig arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ile katılımcıların oynadığı lig değişkeni incelenmiş ve anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Süper lig, 2. lig, 3. lig, bölgesel amatör lig, süper amatör lig ve 2. amatör lig arasında, 1. lig, 2. lig, süper amatör lig arasında, bölgesel amatör lig, süper amatör lig arasında ve süper amatör lig, 1. amatör lig arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. “Organik gıdaya yönelik tutum” ile katılımcıların oynadığı lig değişkeni incelenmiş ve anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Süper lig, 3. lig, süper amatör lig arasında, 1. lig, 2. lig ve 3. lig, bölgesel amatör lig, 1. amatör lig ve süper amatör lig arasında, süper amatör lig, 2. amatör lig arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 11. Katılımcıların oynadıkları lig değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Ölçek	Oynadığımız Lig						Tukey
	Lig	n	x	ss	f	p	
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Süper Lig ^a	52	4,401	0,281	10,021	0,000*	a>b, c, d, e, f, g, h b>d, f d>g e>f f>g, h
	1. Lig ^b	55	4,190	0,202			
	2. Lig ^c	62	4,093	0,384			
	3. Lig ^d	64	3,979	0,506			
	Bölgesel Amatör Lig ^e	475	4,109	0,350			
	Süper Amatör Lig ^f	115	3,957	0,407			
	1.Amatör Lig ^g	119	4,151	0,341			
	2.Amatör Lig ^h	129	4,138	0,299			

Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Süper Lig ^a	52	1,471	0,383	7,166	0,000*	a>c, d, e, f, h b>c, f e>f f>g
	1. Lig ^b	55	1,630	0,625			
	2. Lig ^c	62	2,077	0,529			
	3. Lig ^d	64	1,981	0,681			
	Bölgesel Amatör Lig ^e	475	1,859	0,644			
	Süper Amatör Lig ^f	115	2,088	0,846			
	1.Amatör Lig ^g	119	1,791	0,688			
	2.Amatör Lig ^h	129	1,909	0,583			
Organik gıdaya yönelik tutum	Süper Lig ^a	52	4,783	0,247	6,226	0,000*	a>d, f, g b>c, d, e, g, f f>h
	1. Lig ^b	55	4,895	0,257			
	2. Lig ^c	62	4,568	0,595			
	3. Lig ^d	64	4,464	0,626			
	Bölgesel Amatör Lig ^e	475	4,568	0,543			
	Süper Amatör Lig ^f	115	4,406	0,751			
	1.Amatör Lig ^g	119	4,556	0,531			
	2.Amatör Lig ^h	129	4,660	0,435			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 12’de “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile futbolcuların oynadığı mevki değişkeninde; anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde; defans, orta saha, sağ-sol kanat oyuncularında, orta saha ile forvet arkası oyuncularında, sağ-sol kanat ile forvet oyuncularında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ile futbolcuların oynadığı mevki değişkeninde; anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; kaleci, orta saha, sağ-sol kanat ve forvet arkası pozisyonunda oynayan oyuncular arasında, defans, orta saha, sağ-sol kanat ve forvet arkası pozisyonunda oynayan oyuncularda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. “Organik gıdaya yönelik tutum” ile futbolcuların oynadığı mevki değişkeninde; anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; kaleci ile sağ-sol kanat oyuncularında, defans ile orta saha oyuncularında, sağ-sol kanat ile forvet arkası oyuncularında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 12. Katılımcıların oynadıkları mevki değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Ölçek	Oynadığınız Mevki						Tukey
	Mevki	n	x	ss	f	p	
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Kaleci ^a	97	4,121	0,336	6,601	0,000*	b>c, d c>e d>e
	Defans ^b	239	4,034	0,371			
	Orta Saha ^c	276	4,163	0,387			
	Sağ-Sol Kanat ^d	235	4,164	0,325			
	Forvet Arkası ^e	92	4,164	0,266			
	Forvet ^f	132	4,124	0,412			

Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Kaleci ^a	97	2,084	0,712	11,539	0,000*	a>c, d, e
	Defans ^b	239	2,077	0,606			
	Orta Saha ^c	276	1,783	0,676			
	Sağ-Sol Kanat ^d	235	1,698	0,654			
	Forvet Arkası ^e	92	1,789	0,625			
	Forvet ^f	132	1,895	0,629			
Organik gıdaya yönelik tutum	Kaleci ^a	97	4,515	0,493	6,032	0,000*	a>d b>c d>e
	Defans ^b	239	4,459	0,594			
	Orta Saha ^c	276	4,640	0,567			
	Sağ-Sol Kanat ^d	235	4,704	0,506			
	Forvet Arkası ^e	92	4,508	0,547			
	Forvet ^f	132	4,564	0,519			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 13'te "organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı" ile futbolcuların spor yaşı değişkeninde, anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; 1-5 yıl, 11-15 yıl ve 16 yıl üzeri lisanslı olanlar arasında, 6-10 yıl, 11-15 yıl ve 16 yıl üzeri lisanslı olanlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. "Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı" ile futbolcuların spor yaşı değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; 1-5 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl ve 16 yıl üzeri lisanslı olanlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. "Organik gıdaya yönelik tutum" ile futbolcuların spor yaşı değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde; 1-5 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl ve 16 yıl üzeri lisanslı olanlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 13. Katılımcıların spor yaşı değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Ölçek	Kaç Yıldır Lisanslı Futbol Oynuyorsunuz?					f	p	Tukey
	Spor Yaşı	n	x	ss				
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	1-5 Yıl ^a	121	4,030	0,424	8,550	0,000*	a>c, d b>c, d	
	6-10 Yıl ^b	184	4,017	0,439				
	11-15 Yıl ^c	574	4,147	0,316				
	16 Yıl ve Üstü ^d	192	4,142	0,362				
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	1-5 Yıl ^a	121	2,252	0,821	24,509	0,000*	a>b, c, d	
	6-10 Yıl ^b	184	1,884	0,700				
	11-15 Yıl ^c	574	1,742	0,610				
	16 Yıl ve Üstü ^d	192	2,006	0,560				
Organik gıdaya yönelik tutum	1-5 Yıl ^a	121	4,258	0,692	29,750	0,000*	a>b, c, d	
	6-10 Yıl ^b	184	4,474	0,662				
	11-15 Yıl ^c	574	4,709	0,434				
	16 Yıl ve Üstü ^d	192	4,506	0,544				

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 14’te “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile futbolcuların aylık gelir değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; tüm gruplar arasında farklılıklar bulunmuştur. “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ile futbolcuların aylık gelir değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; 1000-2001 TL, 2001-3000TL ve 4001 TL üstü aylık geliri olanlar arasında, 2001-3000 TL ile 3001-4000 TL arasında farklılıklar bulunmuştur. “Organik gıdaya yönelik tutum” ile futbolcuların aylık gelir değişkeninde anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; tüm gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir.

Tablo 14. Katılımcıların aylık gelir değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Aylık Gelir							
Ölçek	Aylık Gelir	n	x	ss	f	p	Tukey
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	1000-2000 TL ^a	219	3,982	0,423	11,756	0,000*	a>b, c, d
	2001-3000 TL ^b	388	4,142	0,299			
	3001-4000 TL ^c	183	4,145	0,332			
	4001 TL ve Üstü ^d	281	4,145	0,397			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	1000-2000 TL ^a	219	2,086	0,798	12,916	0,000*	a>b, c, d b>c
	2001-3000 TL ^b	388	1,748	0,577			
	3001-4000 TL ^c	183	1,918	0,677			
	4001 TL ve Üstü ^d	281	1,845	0,615			
Organik gıdaya yönelik tutum	1000-2000 TL ^a	219	4,380	0,738	14,696	0,000*	a>b, c, d
	2001-3000 TL ^b	388	4,611	0,464			
	3001-4000 TL ^c	183	4,583	0,519			
	4001 TL ve Üstü ^d	281	4,697	0,476			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 15’te “organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı” ile futbolcuların sakatlanma sıklığı değişkeninde; gruplar arasında anlamlı farklılıkların olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. “Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı” ile futbolcuların sakatlanma sıklığı değişkeninde, tüm gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğuna bakıldığında; az ile çok arasında, orta ile çok arasında ve sık sık ile çok arasında farklılıklar bulunmuştur. “Organik gıdaya yönelik tutum” ile futbolcuların sakatlanma sıklığı değişkeninde, anlamlı farklılıkların olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların sakatlanma sıklığı değişkenine göre yapılan, Anova-Tukey analiz sonuçları

Sakatlanma Sıklığınız Nedir?							
Ölçek	Sakatlık	n	x	ss	f	p	Tukey
Organik gıdaların farkındalık düzeyi algısı	Az ^a	703	4,115	0,379	1,991	0,113	-
	Orta ^b	306	4,088	0,338			
	Sık Sık ^c	60	4,188	0,297			
	Çok ^d	2	3,750	0,959			
Organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı	Az ^a	703	1,897	0,666	7,611	0,000*	a>d b>d c>d
	Orta ^b	306	1,782	0,656			
	Sık Sık ^c	60	1,969	0,594			
	Çok ^d	2	3,666	0,000			
Organik gıdaya yönelik tutum	Az ^a	703	4,550	0,559	2,483	0,059	-
	Orta ^b	306	4,634	0,558			
	Sık Sık ^c	60	4,662	0,433			
	Çok ^d	2	5,000	0,000			

*p<0,05 düzeyinde anlamlı

Araştırma, Türkiye’ de amatör ve profesyonel liglerde faal olarak futbol oynayan futbolcuların organik gıda tercihlerinin çeşitli değişkenler açısından belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

Araştırma kapsamında futbolcuların, medeni durum değişkeni araştırıldığında; çalışmada kullanılan ölçeklerin tümünde farklılıkların olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). İçli ve ark., (2016), organik ürün satın alma tercihlerini inceledikleri çalışmada medeni durum değişkeninde anlamlı farklılıkların olmadığını belirlemişlerdir. Kadirhanoğulları ve ark., (2022), yaptıkları çalışmalarda evli katılımcıların organik ürünleri daha çok tükettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Evli katılımcıların yaşlarının, sorumluluk düzeylerinin bu sonucu ortaya koyduğu ifade edilebilir.

Katılımcıların, organik ürünler hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları ile ilgili değişkende bilgi sahibi olanlar lehine anlamlı farklılıklar belirlenmiştir (Tablo 4). Gıdık ve ark., (2022), hokey milli takım oyuncularını üzerinde yaptıkları çalışmada %70,7 oranında bilgi sahibi olduklarını ifade etmektedirler. Sporcuların organik ürünler hakkında yüksek düzeyde bilgi sahibi olmaları spor ve beslenme ilişkisi bağlamında değerlendirilebilir. Organik ürünlerin katılımcıların büyük bir bölümü tarafından sağlıklı bulunması da aynı bağlamda değerlendirilebilir (Tablo 4).

Araştırmada, organik ürünlerin katılımcılar arasında, çevre dostu, besleyici ve güvenilir oldukları ile ilgili olarak anlamlı farklılıklar belirlenmiştir (Tablo 6, 7, 8). Turan ve Demircan, (2021), yaptıkları çalışmada, katılımcıların %70,4’ünün organik ürün tükettiklerini ve %36,33’ünün organik ürünleri güvenli bulduklarını belirtmektedirler. Organik ürünlerin üretim aşamalarında, güvenilir ve çevre dostu olmaları nedeni ile tüketiciler tarafından daha çok dikkate alındığı ve takip edildiği de görülmektedir.

Katılımcıların, yaş gruplarına göre organik gıda tercihleri incelendiğinde, yaş grupları arasında farklılıklar bulunmuştur (Tablo 9). Evli ve ark., (2020), spor yaşı değişkeninde, anlamlı farklılığın

olduğunu belirlemişlerdir. Jáuregui Lobera ve Bolaños Ríos, (2011), tüketicilerin gıda tercihlerini inceledikleri araştırmada katılımcıları dört farklı yaş grubunda değerlendirmiştir. Buna göre 55-64 yaş grubunun gıda tercihlerini belirlerken ürünlerin kalori miktarı, organik olmaları ve kilo kontrolüne yardımcı olmaları şeklinde belirlediklerini ifade etmişlerdir.

Eğitim durumu değişkeninde katılımcılar arasında, çalışmada kullanılan ölçeklerin tümünde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir (Tablo 10). Yin ve ark., (2010), çalışmalarında, eğitim düzeyinin organik ürün satın alma üzerinde bir etkisinin olmadığını bildirmişlerdir. Araştırma ile benzer şekilde Dimitri ve Dettmann, (2012), yaptıkları araştırmada eğitim düzeyi arttıkça organik ürün alma eğilimlerinin de arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Kul ve ark., (2021), eğitim seviyesinde, anlamlı farklılığın olmadığını tespit etmişlerdir. Ekizoğlu ve Akyüz, (2022), eğitim durumlarında anlamlı farklılıkların olmadığını belirlemişlerdir.

Katılımcılar, oynadıkları lig değişkeninde, çalışmada kullanılan ölçeklerin tümünde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir (Tablo 11). Lisanslı olarak futbol oynama süreleri değerlendirildiğinde üç ölçekte de anlamlı farkların olduğu belirlenmiştir. Futbolcuların ölçeklerden aldıkları puanlar incelendiğinde; lisanslı oynama süreleri arttıkça aldıkları puanların da yükseldiği görülmektedir. Aynı şekilde oynadıkları lig yükseldikçe puanların yine yüksek olduğu sonucu görülmektedir. Bu sonuçları, katılımcıların tecrübeleri arttıkça ve oynadıkları lig zorlaştıkça beslenme ile ilgili tutumlarının belirgin olarak farklılaştığı şeklinde yorumlamak mümkündür.

Aylık gelir değişkeni incelendiğinde, gelir düzeyi yüksek katılımcıların çalışmada kullanılan ölçeklerin tümünde daha yüksek puanlar aldığı görülmektedir (Tablo 14). Bunun yanında organik gıdaya yönelik dezavantaj algısı ölçeğinde gelir düzeyi daha düşük olan katılımcıların yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Zepeda ve Li, (2007), gelir düzeyi arttıkça organik gıdaya karşı tutumunda olumlu yönde artabileceğini belirlemişlerdir. Ekizoğlu ve Oruç, (2022), maddi gelir değişkeninde, farklılığın bulunmadığını bildirmişlerdir.

4. Sonuç

Bu çalışmada, organik gıdaların güvenilir ve doğal olmasının yanı sıra sporcular tarafından besleyici olarak değerlendirildiği görülmüştür. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde sporcuların aylık gelir düzeylerinin organik gıda tercihlerine etkisi olduğu ve yaş gruplarına göre bu gıdaları tercih durumlarının değiştiği belirlenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular futbolcuların organik gıda tercihlerinin sadece yaş, tecrübe gibi değişkenlere göre değil çevre ile olan ilişkilerine göre de farklılaştığını göstermiştir. Özellikle sporcuları eğitimi ve yetiştirilmesi konusunda çalışanlar ile bu sektörde yer alanların sporcu beslenmesi konusunda organik gıda tercihlerini de dikkate almaları gerektiği fikrini düşündürmüştür. Bu konuda daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde literatürde yeterli kaynağa ulaşılamamıştır. Daha kapsamlı çalışmalar ile bireylerin organik gıda bilgi düzeyleri ve tercihlerinin belirlenebileceği çalışmaların yapılması ile daha fazla bilgi edinmenin mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Teşekkür

Türkiye'nin Profesyonel ve Amatör liglerinde oynayan, çalışmamıza gönüllü olarak katılan tüm futbolculara katılımlarından ve desteklerinden dolayı çok teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyan Özeti

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

Kaynakça

- Chen MF. Attitude toward organic foods among Taiwanese as related to health consciousness, environmental attitudes, and the mediating effects of a healthy lifestyle. *British Food Journal* 2009; 111(2): 165-178.
- Çetiner S. Yeşil devrim de neymiş. *Maliye Dergisi* 2013; 158: 326-348.
- Dahan GS. Çizgi-altı iletişim faaliyetlerinin niş pazarlardaki önemi ve bir alan çalışması, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi 2009; 5(4): 36-49.
- Devlin BL., Leveritt MD., Kingsley M., Belski R. Dietary intake, body composition, and nutrition knowledge of Australian football and soccer players: Implications for sports nutrition professionals in practice. *International Journal of Sport Nutrition and Exercise Metabolism* 2017; 27(2): 130-138.
- Dimitri C., Dettmann RL. Organic food consumers: what do we really know about them? *British Food Journal* 2012; 114(8): 1157-1183.
- Ekizoğlu Ö., Akyüz MS. Türk futbolunda seyircilerin video yardımcı hakem (VAR) uygulamasına bakış açılarının incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6. Akademik Spor Araştırmaları Kongresi Özel Sayısı 2022; 622-635.
- Ekizoğlu Ö., Oruç G. Determination of the sports products consumer profiles of the Turkish armed forces personnel. *Journal of Pharmaceutical Negative Results* 2022; 13(6): 1582–1591.
- Evli F., Gıdık O., Cerit E. Anxiety levels of footballers in regional amateur and professional leagues during pandemic process. *Ambient Science* 2020; 7(1): 81-85.
- Gıdık O., Kul M., Elbir T., Gıdık B. Hokey Milli takım aday kadrosunda bulunan U14-U16 sporcularının ve antrenörlerinin organik gıda tüketim algı düzeyleri. *Kadirli Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dergisi* 2022; 2(1): 69-92.
- Grankvist G., Biel A. The importance of belief and purchase criteria in the choice of eco-labelled food products. *Journal of Environmental Psychology* 2001; 21(4): 405-410.

- Hughner RS., McDonagh P., Prothero A., Schultz II CJ., Stanton J. Who are organic food consumer? A compilation and review of why people purchase organic food. *Journal of Consumer Behaviour* 2007; 6(2-3): 94-110.
- İçli EG., Anıl NK., Kılıç B. Tüketicilerin organik gıda satın alma tercihlerini etkileyen faktörler. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2016; 5(2): 93-108.
- İnal AN. *Futbola eğitim öğretim*. Nobel yayınevi, 2004; Ankara.
- Jáuregui Lobera I., Bolaños Ríos P. What motivates the consumer's food choice? *Nutrición Hospitalaria* 2011; 26(6): 1313-1321.
- Kadirhanoğulları İH., Kadirhanoğulları MK., Kara MK., Kumlay A. Iğdır İl'inde organik gıda bilgi düzeyinin belirlenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi* 2022; 25(4): 882-889.
- Köse B., Akın A., Yeşil E. Karate branşı sporcularının iki farklı müsabaka öncesi beslenme ve hidrasyon durumlarının belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2023; 28(1): 16-21.
- Kul M., Gıdık B., Gıdık O., Şipal O., Şipal Ö. Organic food nutrition knowledge level of Olympic Boxers in Turkey. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2021; 4(3): 250-260.
- Leblebici Kacur L. Erciyes Üniversitesi İİBF akademik ve idari personeli ile İİBF işletme gündüz ve ikinci öğretim öğrencilerinin organik ürünleri algılamaları. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2015; (33): 249-277.
- Lockie S., Lyons K., Lawrence G., Mummery K. Eating green: Motivations behind organic food consumption in Australia. *Sociologia Ruralis* 2002; 42(1): 23-40.
- Ogle GD., Allen JR., Humphries IR., Lu PW., Briody JN., Morley K., Howman-Giles R., Cowell CT. Body-com- position assessment by dual-energy X-ray absorptiometry in sub- jects aged 4–26. *American Journal of Clinical Nutrition*, 1995; 61(4): 746-753.
- Paker HS. *Sporla beslenme*, Gen Matbaacılık, 1991; Ankara.
- Reilly T. Energetics of high-intensity exercise (soccer) with particular reference to fatigue. *Journal of Sports Sciences*, 1997; 15: 257-263.
- Sarıkaya N. Organik ürün tüketimini etkileyen faktörler ve tutumlar üzerine bir saha çalışması. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2007; (14): 110-125.
- Schifferstein HNJ., Oude Ophuis PAM. Health-related determinants of organic food consumption in the Netherlands. *Food Quality and Preference* 1998; 9(3): 119-133.
- Şakar Ş. Sporcu beslenmesi. *Klinik Gelişim Dergisi*. 2009; 22(1): 1-9.
- Thomas B. *Manual of dietetic practice*. Blackwell Scientific Publications, 1988; London.
- Tirkeş Ç. Yeşil pazarlama: Türkiye'de organik gıda ürünlerinin kullanımını arttırmaya yönelik stratejiler, 2008; *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Marmara Üniversitesi SOBE İşletme ABD, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, İstanbul.

- Turan B., Demircan V. Organik ürün tüketiminin mevcut durumu ve tüketimi etkileyen faktörler: Isparta İli Örneği. Ziraat Fakültesi Dergisi 2021; 16(2): 154-168.
- Yin S., Wu L., Du L., Chen M. Consumers' purchase intention of organic food in China. Journal of the Science of Food and Agriculture 2010; 90(8): 1361-1367.
- Zepeda L., Li, J. Characteristics of organic food shoppers. Journal of Agricultural and Applied Economics 2007; 39(1): 17-28.